

Súd: Okresný súd Banská Bystrica  
Spisová značka: 7C/74/2012  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6112207718  
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 07. 2014  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ama Odalošová  
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2014:6112207718.7

## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica pred sudkyňou JUDr. Amou Odalošovou v právnej veci navrhovateľa v 1. rade Ľ. Š., J.. XX. XX. XXXX, G. K. XXXX/XX, G. G., navrhovateľky v 2. rade G. Š., J.. XX. XX. XXXX, G. K.J. XXXX/XX, G. G., navrhovateľky v 3. rade Z. Ď., V.. Š.Q., J.. XX. XX. XXXX, G. Š. XX, G. G., a navrhovateľa v 4. rade Y.Š. Š., J.. XX. XX. XXXX, G. K. XXXX/XX, G. G., v konaní zastúpenými JUDr. Zuzanou Bejdovou, advokátkou, advokátska kancelária so sídlom Skuteckého 30, Banská Bystrica, proti odporcovi F. E., J.. XX. XX. XXXX, G. Q. XX, O. H., v konaní zastúpenom JUDr. Petrom Bacíkom, advokátom, so sídlom Skuteckého 12, Banská Bystrica, o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy, takto

### rozhodol:

Súd návrh voči navrhovateľom v 1., 2. a 4. rade **z a m i e t a**.

O trovách konania súd rozhodne po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozhodnutia.

### o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľ sa pôvodným návrhom doručeným súdu dňa 28. 03. 2011 domáhal, aby súd zaviazal odporcu a spoločnosť Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s., so sídlom Dostojevského rad 4, Bratislava, IČO: 00 151 700, spoločne a nerozdielne zaplatiť sumu vo výške 33 000,00 Eur navrhovateľovi v 1. rade. Ďalej sa domáhal, aby odporca a spoločnosť Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s. spoločne a nerozdielne zaplatiť navrhovateľovi v 1. rade sumu 16 500,00 Eur, navrhovateľke v 2. rade sumu 6 600,00 Eur a navrhovateľom v 3. a 4. rade každému sumu 4 000,00 Eur. Okresný súd Banská Bystrica rozsudkom č. k. 7C/56/2011 - 86 zo dňa 07. 11. 2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Banská Bystrica č. k. 13Co/39/2012 - 110 zo dňa 06. 03. 2012 zamietol návrh voči spoločnosti Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s., nepriznal jej náhradu trov konania a vo zvyšku vylúčil návrh na samostatné konanie. Vylúčený návrh bol zapísaný pod spisovou značkou 7C/74/2012.

Navrhovatelia v návrhu uviedli, že dňa 18. 11. 2009 v čase okolo siedmej hodiny ráno na ceste č. III/06642 odporca viedol v smere od G. G. O. N. Ľ. osobné motorové vozidlo tak, že predchádzal pred ním idúce nákladné motorové vozidlo a autobus. Počas predchádzania čelne narazil do protiidúceho osobného motorového vozidla, v ktorom sa ako spolujazdec nachádzal navrhovateľ v 1. rade, v dôsledku čoho utrpel trieštivú zlomeninu acetábulu (bedrovej kosti) vľavo s posunom úlomkov a odreniny hlavy v čelovej oblasti. Zranenia si vyžiadali lekárske ošetrovanie, hospitalizáciu a práceneschopnosť v trvaní päť a pol mesiaca a následnú kúpeľnú liečbu. Znalec S.. N. M. F. vo svojom odbornom vyjadrení vyhodnotil uvedené zranenia ako ťažkú ujmu na zdraví. Rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 2T/52/2012 zo dňa 17. 08. 2010 bola schválená dohoda o vine a treste, ktorou bol odporca uznaný vinným z trestného činu. Konaním odporcu došlo k neoprávnenému zásahu do zdravia a telesnej integrity navrhovateľa v 1. rade, čiže k zásahu do jeho osobných práv chránených ústavou a Občianskym zákonníkom.

V dôsledku dopravnej nehody navrhovateľ v 1. rade trpí chronickými bolesťami a má aj iné trvalé následky týkajúce sa fyzickej stránky. Okrem toho sa vplyv ponehodového stavu prejavil aj v psychickej sfére, čoho dôkazom sú vážne duševné poruchy - depresívne stavy v dôsledku neúčinnosti bolesti, strachu z ešte väčšieho zhoršenia zdravotného stavu, ale najmä z obáv o budúcnosť v zamestnaní. Navrhovateľ v 1. rade trpí aj poruchami spánku. Na základe uvedeného sa navrhovateľ v 1. rade domáha primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 33 000,00 Eur.

Odporca svojím konaním zasiahol do práv navrhovateľov, konkrétne do práva na ochranu súkromného života, čím utrpel najmä ich rodinný a spoločenský život. Navrhovateľ v 1. rade mal pred dopravnou nehodou najväčšiu záľubu v starostlivosti o chatu v obci Donovaly, ktorá patrí do bezpodielového spoluvlastníctva s navrhovateľkou v 2. rade. Navrhovatelia chatu aktívne využívali, trávili víkendy a spoločne zabezpečovali jej vybavenosť a pripravenosť na turistickú sezónu (najmä príprava interiéru chaty na príchod návštevníkov, kosenie a hrabanie okolia chaty, odpratávanie snehu, príprava dreva na kúrenie počas zimných mesiacov). Navrhovatelia začali aj s prerábaním podkrovia. V dôsledku dopravnej nehody navrhovateľ v 1. rade tieto bežné fyzické aktivity už nevláda, a preto boli navrhovatelia prinútení ponúknuť chatu na predaj. Navrhovateľ v 1. rade sa aktívne zapájal do chodu domácnosti uskutočnením drobných opráv. Viedol aktívny spoločenský život spolu s navrhovateľkou v 2. rade. Spolu s navrhovateľmi v 3. a 4. rade viedol navrhovateľ v 1. rade aktívny športový život. Venovali sa lyžovaniu, bežkám, turistike, prechádzkam po lese a zberu húb. Navrhovateľ v 4. rade sa aktívne venoval hokeju, kde ho na tréningy a zápasy sprevádzal navrhovateľ v 1. rade. Na základe uvedeného sa navrhovatelia domáhajú, aby odporca uhradil nemajetkovú ujmu navrhovateľovi v 1. rade vo výške 16 500,00 Eur, navrhovateľke v 2. rade vo výške 6 600,00 Eur, navrhovateľke v 3. rade vo výške 4 000,00 Eur a navrhovateľovi v 4. rade vo výške 4 000,00 Eur.

V doplnenom podaní doručenom súdu dňa 17. 06. 2014 právna zástupkyňa navrhovateľov poukázala na lekársky posudok o bolestnom a sťažení spoločenského uplatnenia zo dňa 23. 11. 2010 v spojení s rozhodnutím Sociálnej poisťovne Č.. XXXXXXXXXXXX zo dňa 03. 05. 2011, ktorým bola navrhovateľovi v 1. rade priznaná náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia z dôvodu pracovného úrazu zo dňa 18. 11. 2009 vo výške 15 635,00 Eur. Z predloženého lekárskeho posudku vyplýva, že ošetrojúci lekár v položke 255 pri vážnych duševných poruchách po úraze overených psych. pracovníkom ustálil počet bodov vo výške 800. Z odôvodnenia rozhodnutia Sociálnej poisťovne vyplýva, že posudkový lekár použil počet bodov 650. Rozdiel bodov vo výške 150 (14,89 Eur x 150 = 2 233,50 Eur) nebol posudkovým lekárom Sociálnej poisťovne akceptovaný napriek objektívnemu ohodnoteniu ošetrojúcim lekárom. V odôvodnení absentuje postup, prečo posudkový lekár priznal práve 650 bodov z rozsahu 260 - 1 300 bodov. Z uvedeného vyplýva, že v rozhodnutí Sociálnej poisťovne o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia bol hodnotený aj psychický stav navrhovateľa v 1. rade nedostatočne.

Odporca uviedol, že bol uznaný vinným zo spáchania nedbanlivostného trestného činu a poškodený (navrhovateľ v 1. rade) bol so svojimi nárokmi odkázaný na občianske súdne konanie. Navrhovateľovi v 1. rade bola poskytnutá náhrada za poskytnutú zdravotnú starostlivosť, náhrada za vecnú škodu a náhrada za bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia. Navrhovateľ v 1. rade si uplatnil nárok na jednorazové vyrovnanie za inú škodu vo výške 23 000,00 Eur. V rámci mimosporového riešenia vecí potvrdil odporca záujem o odškodnenie nemajetkovej ujmy vo výške 3 000,00 Eur. Finančné zadosťučinenie vo výške 33 000,00 Eur považuje odporca za neprimerané a účelové. Fyzickou ujmu na zdraví navrhovateľa v 1. rade nemohlo dôjsť k tak závažnému a hlbokému ohrozeniu, či poškodeniu jeho väzieb a vzťahov v rodinnom zázemí a súkromí, ako sa uvádza v návrhu. Obe deti poškodeného sú dospelé, pričom navrhovateľka v 3. rade ani nežije v spoločnej domácnosti s ostatnými navrhovateľmi. Výška nemajetkovej ujmy v sume 31 000,00 Eur tiež nie je jasná, t. j. čo má nemajetková ujma kompenzovať. V zmysle uvedeného považuje odporca návrh a nárok navrhovateľov vo vyčíslenom rozsahu za neobjektívny, neprimeraný a neodôvodnený.

Okresný súd Banská Bystrica rozsudkom č. k. 7C/74/2012 - 197 zo dňa 10. 12. 2012 rozhodol tak, že

1. odporcovi uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi v 1. rade sumu vo výške 6 600,00 Eur;
2. odporcovi uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľke v 2. rade sumu vo výške 3 300,00 Eur;
3. odporcovi uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi v 4. rade sumu vo výške 1 650,00 Eur;
4. vo zvyšku návrh zamietol a
5. trovy konania nepriznal žiadnemu z účastníkov konania.

Proti vyššie uvedenému rozsudku podali navrhovatelia odvolanie do výroku o náhrade trov konania. Odporca podal odvolanie do výrokov, ktorými mu bola uložená povinnosť zaplatiť navrhovateľov v 1., 2. a 4. rade sumu vo výške 11 550,00 Eur (6 600,00 Eur + 3 300,00 Eur + 1 650,00 Eur). Do výroku, ktorým súd návrh v prevyšujúcej časti zamietol, nebolo podané odvolanie žiadnym z účastníkov konania.

O odvolaní účastníkov konania Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením č. k. 14Co/55/2013 - 229 zo dňa 30. 01. 2014 rozhodol tak, že zrušil rozsudok prvostupňového súdu vo výrokoch I., II. a III., vo výroku, ktorým v prevyšujúcej časti návrh proti navrhovateľom v 1., 2. a 4. rade zamietol (IV. výrok) a vo výroku o trovách konania (V. výrok) a v tomto rozsahu mu vrátil vec na ďalšie konanie. V ostávajúcej časti ostal rozsudok prvostupňového súdu nedotknutý.

V odôvodnení odvolací súd uviedol, že obaja účastníci konania podali odvolanie do výroku o trovách konania. Z obsahu podaného odvolania odporcu vyplýva, že tento napadol rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým mu bola uložená povinnosť zaplatiť navrhovateľovi v 1. rade sumu vo výške 6 600,00 Eur, navrhovateľke v 2. rade sumu vo výške 3 300,00 Eur a navrhovateľovi v 4. rade sumu vo výške 1 650,00 Eur. Do výroku, ktorým súd vo zvyšnej časti súd návrh navrhovateľov zamietol, nepodal odvolanie ani odporca, ani navrhovatelia. V konaní nebola sporná skutočnosť, že odporca spôsobil dopravnú nehodu dňa 18. 11. 2009, v dôsledku ktorej navrhovateľ v 1. rade utrpel úraz. Spôsobený úraz mal preukázateľne nepriaznivé následky pre životné úkony navrhovateľa v 1. rade ako aj pre uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb. Taktiež bolo nesporné, že navrhovateľovi bola priznaná náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 15 635,00 Eur. Pokiaľ navrhovateľ v 1. rade uplatňoval aj nárok na zaplatenie sumy vo výške 33 000,00 Eur, správne súd považoval tento nárok za nárok, ktorý mu bol priznaný v rámci náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. Keďže nárok navrhovateľa v 1. rade sťaženie spoločenského uplatnenia bol už uspokojený rozhodnutím príslušnej sociálnej poisťovne, nepovažoval okresný súd v tejto časti návrh navrhovateľa za dôvodný, a preto ho zamietol. V tejto časti zo strany navrhovateľa v 1. rade proti zamietnutiu jeho nároku odvolanie podané nebolo. Preto rozhodnutie prvostupňového súdu zostalo v časti zamietnutia jeho nároku právoplatné a odvolací súd ho nepreskúmaval. Čo sa týka nemajetkovej ujmy, túto navrhovatelia odvádzajú od psychického stavu navrhovateľa v 1. rade. Je potrebné, aby sa prvostupňový súd v rámci dokazovania sústredil práve na to, v čom bolo do psychiky navrhovateľa v 1. rade zasiahnuté takým spôsobom, že tento stav by bol dôvodom na priznanie nemajetkovej ujmy nad rámec toho, čo už bolo u vážnej duševnej poruchy hodnotené v rámci sťaženia spoločenského uplatnenia. Tvrdený psychický stav navrhovateľa v 1. rade by mohol v danom prípade zasiahnuť aj do práv na ochranu osobnosti takým spôsobom, že to následne ovplyvnilo jeho rodinný a pracovný život a postavenie v spoločnosti ako aj jeho vzťah vo vzťahu k členom vo svojej rodine, teda navrhovateľke v 2. rade a navrhovateľovi v 4. rade, ktorí tento stav pociťovali ako ujmu im vlastnú. Táto okolnosť však musí byť v konaní preukázaná najmä za stavu, že psychický stav navrhovateľa v 1. rade bol posudzovaný aj v rámci sťaženia spoločenského uplatnenia a v tomto smere aj odškodňovaný.

Prvostupňový súd tiež konštatuje, že odvolaním nebol napadnutý ani výrok, ktorým súd zamietol návrh na náhradu nemajetkovej ujmy vo vzťahu k navrhovateľke v 3. rade.

Súd viazaný názorom odvolacieho súdu v zmysle § 226 O. s. p. vec znova prejednal v časti uplatnenia nemajetkovej ujmy, ktorej sa domáhali navrhovatelia v 1., 2. a 4. rade.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi predloženými navrhovateľmi, spisom Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 7C/56/2011 a sp. zn. 2T/52/2010, výsluchom navrhovateľov v 1., 2. a 4. rade a výsluchom svedka a zistil tento skutkový stav:

Z predloženého hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia zo dňa 23. 11. 2010 súd zistil, že poškodenému L. Š. bolo za sťaženie spoločenského uplatnenia priznaných 1 360 bodov. Liečenie bolo začaté dňa 18. 11. 2009 a ustálenie zdravotného stavu bolo stanovené ku dňu 18. 11. 2010. Z celkového počtu 1 360 bodov boli vážne duševné poruchy po úraze overené na 800 bodov, obmedzenie hybnosti lumbálnej chrbtice na 200 bodov, ťažké obmedzenie hybnosti bedrového kĺbu na 300 bodov a porucha úchopovej funkcie palca pri obmedzení hybnosti v CMC kĺbe na 60 bodov.

Z predloženej prepúšťacej správy zo dňa 10. 12. 2009 súd zistil, že navrhovateľ v 1. rade bol na oddelenie úrazovej chirurgie - traumatológie prijatý bo autonehode. Mal zlomeninu acetabuly vľavo. Postupne sa cítil lepšie, chodil s barlami. Stav navrhovateľa v 1. rade bol komplikovaný bilaterálnou otitídou vonkajšieho zvukovodu, ktorá bola liečená. Domov bol prepustený v dobrom stave.

Z ambulantnej správy z lekárskeho vyšetrenia v psychiatrickej ambulancii S.. L. H. zo dňa 29. 07. 2010 bolo zistené, že navrhovateľ v 1. rade prišiel na vyšetrenie s navrhovateľkou v 2. rade z dôvodu, že utrpel úraz chrbtice a hlavy ako spolujazdec v aute. V nemocnici bol hospitalizovaný tri týždne a potom bol pol roka v domácom liečení.. V nemocnici sa vôbec nevedel pohnúť a doma bola jeho pohyblivosť výrazne obmedzená. Až vo februári roku 2010 navrhovateľ v 1. rade sa začal prechádzať okolo domu a okolitých uliciach. Bolo potrebné voziť ho autom, pretože bol zoslabnutý, nevládal. Začali sa uňho prejavovať obavy z toho, že bude prepustený z práce, zle spával, zvykol sa v noci zobudiť, bol nespokojný. Navrhovateľ v 1. rade má strach, keď si sadne do auta, snaží sa obmedzovať cesty autom. Chodí aj po trase, na ktorej sa stala dopravná nehoda, vtedy pociťuje búšenie srdca. Bojí sa, čo bude ďalej, či sa mu podarí vyliečiť a či do smrti nebude z neho „mrzák“. Viac sa príznaky úzkosti vystupňovali, keď nastúpil do práce. Ošetrujúca lekárka v správe konštatovala, že navrhovateľ v 1. rade verbalizuje svoje pocity stroho, dopĺňala ho navrhovateľka v 2. rade. Vyšetrenie mu bolo zjavne nepríjemné. Navrhovateľ v 1. rade vyjadril obavy z budúcnosti, má pesimistické postoje vo vzťahu k ďalšiemu pôsobeniu v zamestnaní, obavy zo zdravotného stavu. V prežívaní má navrhovateľ v 1. rade úzkostné pocity, pocity depresívne. Výrazne je obmedzená kvalita života a sociálne fungovanie, záujmy navrhovateľa v 1. rade sú redukované. Jeho pozornosť je centrovaná na myšlienky o práci a zdravotnom stave. Lekárka uvedený stav diagnostikovala ako depresívne epizódy, epizóda stredne ťažkej depresie.

Dňa 16. 09. 2010 bol navrhovateľ v 1. rade opätovne vyšetrený v psychiatrickej ambulancii. Zo správy súd zistil, že sa jednalo o kontrolu, pri ktorej navrhovateľ v 1. rade udával mierne zlepšenie fyzického stavu. Naďalej však uňho pretrvávala úzkostná depresívna symptomatika, pocity neistoty, obavy a afektívna labilita. Podľa navrhovateľky v 2. rade bol stále napätejší a nervóznejší. Na kontrolu prišiel navrhovateľ v 1. rade dňa 26. 10. 2010, pri ktorej uviedol, že stav je čiastočne zlepšený, je trochu kludnejší, spí lepšie, stále sa však v noci budí, dlhšie mu trvá, kým zaspí a cez deň býva unavený. Lekárka konštatovala len čiastočné zlepšenie zdravotného stavu. Naďalej pretrvávalo výrazne obmedzujúce bežné sociálne fungovanie, stále boli prítomné pretrvávajúce psychické zmeny, pokles v nálade, úzkostné stavy, pocity neistoty a obavy. Psychiatrická liečba bola po uplynutí jedného roka od úrazu ukončená.

Z predloženého psychologického nálezu zo dňa 09. 03. 2011 súd zistil, že tento bol vypracovaný za účelom zamerania na depresivitu. Vyšetrujúca psychologička S.. S. Š. konštatovala, že navrhovateľ v 1. rade subjektívne ťažko prežíva depresivitu. V popredí sa najmä manifestujú vitálne poruchy (poruchy spánku, nechutenstvo, znížené libido), pesimizmus v myslení, strata radosti, agitovanosť (t. j. chorobný nepokoj) a nerozhodnosť (použitá technika „BDI“). Navrhovateľ v 1. rade mal problémy so zvládaním konfliktov a zlyhával v záťažových situáciách (použitá technika „ROR“). Výsledky zo psychologického vyšetrenia poukazovali na osobnosť zúženú, s úzkostnodepresívnym prežívaním stredne ťažkého stupňa, došlo k poklesu v záujmovej sfére, s nízkou frustračnou toleranciou a zhoršenou adaptabilitou v nových situáciách, čo vedie k zlyhávaniu v emočnej, sociálnej a výkonovej v oblasti fungovania. Vzhľadom k uvedenému bol pracovný potenciál navrhovateľa v 1. rade nepriaznivý.

Na základe lekárskeho vyšetrení Sociálna poisťovňa vypracovala odborný znalecký posudok, v zmysle ktorého navrhovateľ v 1. rade dňa 18. 11. 2009 utrpel zlomeninu jamky bedrového kĺbu vľavo. Zvolený bol konzervatívny postup. Prechodne bol po úraze liečený a sledovaný psychiatrom pre epizódu stredne ťažkej depresívnej poruchy. Od októbra 2010 v liečbe psychiatra nie je. Následkom úrazu sa pridružili aj bolesti v driekovej časti chrbtice, s nálezom miernej prietrže medzistavcovej platničky v danej oblasti, bez motorického deficitu na dolných končatinách. Za rozhodujúce ochorenie bolo považované jednostranné postihnutie bedrového kĺbu, v dôsledku čoho bol zdravotný stav navrhovateľa v 1. rade hodnotený s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 45 %.

Kvôli zlomenine ľavej acetabuly (ľavý bedrový kĺb) navrhovateľ v 1. rade absolvoval viaceré kontroly v traumatologickej alebo ortopedickej ambulancii (dňa 01. 03. 2010, dňa 12. 03. 2010 a dňa 29. 03. 2010 - č. I. 63 spisu, dňa 19. 05. 2010 a 02. 06. 2010 - č. I. 59 spisu, dňa 28. 06. 2010 - č. I. 61 spisu, dňa 05.

10. 2010 - č. I. 36 spisu, dňa 07. 10. 2010 a dňa 14. 10. 2010 - č. I. 66 spisu, dňa 20. 10. 2010 - č. I. 62 spisu, dňa 20. 10. 2010 a dňa 22. 11. 2010 - č. I. 65 spisu, dňa 07. 06. 2011 - č. I. 37 a 38 spisu).

Zo správy zo dňa 27. 05. 2010 súd zistil, že navrhovateľ v 1. rade bol vyšetrený v traumatologickej ambulancii, v ktorej ošetrojúci lekár konštatoval, že sa jednalo o pacienta s ťažkým obmedzením hybnosti v koxe s výrazným krívaním na postihnutej strane. Pokiaľ ide o trpnutie horných končatín, tu nenastala zmena, pričom sa jednalo o následok úrazu acetabuly, kde pacient bol dlhodobo odkázaný na chôdzu o barlách.

Zo správy zo dňa 08. 03. 2011 bolo zistené, že navrhovateľ v 1. rade bol na kontrole po roku a štyroch mesiacoch od nehody v traumatologickej ambulancii. Ošetrojúci lekár konštatoval nezmenný zdravotný stav, pretrvávalo obmedzenie hybnosti v koxe vo všetkých smeroch a rotačných pohyboch, obmedzenie hybnosti chrbtice v driekovej oblasti stredne ťažkého stupňa ako aj obmedzenie hybnosti palca pravej hornej končatiny. Liečba bola ukončená, stav stabilizovaný. Do budúcnosti lekár konštatoval zhoršenie stavu v zmysle obmedzenia rozsahu hybnosti a vývoja poúrazovej artrózy.

Dňa 24. 10. 2011 bol navrhovateľ v 1. rade prijatý do Ústrednej vojenskej nemocnice Ružomberok - fakultnej nemocnice pre plánovanú operačnú liečbu ľavého bedrového kĺbu. Operovaný bol dňa 25. 10. 2011 bez komplikácií. Navrhovateľ v 1. rade bol prepustený dňa 01. 11. 2011 s odporúčaním na rehabilitáciu, ktorú absolvoval v Národnom rehabilitačnom centre v Kováčovej v dňoch od 03. 01. 2012 do 15. 02. 2012 (č. I. 41 - 45 spisu)

Z predložených potvrdení o dočasnej práceneschopnosti súd zistil, že navrhovateľ v 1. rade bol práceneschopný od 18. 11. 2009 do 01. 06. 2010, od 24. 10. 2011 (pre ústavné liečenie), od 10. 03. 2011 do 01. 04. 2011 (kúpeľná liečba v Bojniciach) a od 24. 10. 2011 do 01. 05. 2012 (ústavné liečenie).

Z rozhodnutia Sociálnej poisťovne, pobočka Banská Bystrica Č.. XXXXXXXXXXXX zo dňa 03. 05. 2011 súd zistil, že navrhovateľovi v 1. rade bol priznaný nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 15 635,00 Eur. V odôvodnení poisťovňa uviedla, že položka č. 255 je správna, posudkový lekár akceptuje prítomnosť vážnych duševných porúch spôsobených otrasným zážitkom - autonehodou, avšak pre objektívne preukázaný stredne ťažký stupeň úzkostne depresívnej poruchy považuje za správne z bodového rozpätia 260 - 1 300 bodov 650. Podľa poučenia bolo proti rozhodnutiu možné podať odvolanie v lehote 30 dní odo dňa jeho oznámenia.

Z dodatku k pracovnej zmluve č. 2 zo dňa 31. 10. 2010 bolo zistené, že došlo k zmene pracovnej zmluvy uzavretej dňa 10. 05. 2004 s účinnosťou od 01. 11. 2010 tak, že od účinnosti dodatku č. 2 mal navrhovateľ v 1. rade vykonávať pracovnú činnosť na pozícii technika so základnou mesačnou mzdou vo výške 600,00 Eur brutto spolu s prémiami ohodnotenia priameho nadriadeného do výšky 50 % základnej mzdy. Na základe dodatku k pracovnej zmluve č. 3 s účinnosťou od 01. 04. 2011 došlo k zmene pracovnej zmluvy (okrem iného) v časti opisu pracovnej činnosti a k zvýšeniu základnej hrubej mesačnej mzdy. S účinnosťou dodatku k pracovnej zmluve č. 4 od 01. 05. 2012 došlo k zmene pozície na technika dopravy s miestom výkonu práce v areáli spoločnosti U. M. N. I. N. L. a k zmene mzdových podmienok. Pracovný pomer bol dohodnutý na dobu neurčitú. K poslednej zmene pracovnej zmluvy došlo na základe dodatku k pracovnej zmluve č. 5 s účinnosťou od 01. 10. 2012, podľa ktorého mal navrhovateľ vykonávať pozíciu triediča A1 odpadu. Zároveň došlo aj k úprave mzdových podmienok.

Podľa potvrdenia zamestnávateľa zo dňa 26. 10. 2012 bol z dôvodu dlhodobej pracovnej neschopnosti od 24. 10. 2011 do 30. 04. 2012 a od 11. 06. 2012 do 14. 09. 2012, ktorá vznikla dôsledkom pracovného úrazu navrhovateľa v 1. rade, nútený organizačnými zmenami preniesť výkon jeho pracovných povinností na ostatných zamestnancov. Z uvedeného dôvodu zanikla jeho pracovná pozícia a bol presunutý na pozíciu robotníka, kde dosahuje hodinovú mzdu o 50 % nižšiu ako pozícii technika.

Navrhovateľ v 1. rade bol v psychiatrickej ambulancii vyšetrený aj dňa 13. 11. 2012, kde lekárka konštatovala pretrvávajúce subdepresívne nálady, úzkostnej symptomatiky, opakovaných návratov k autonehode v myšlienkach aj snoch so zvýraznením úzkosti, prítomným insuficientným sebaaprežívaním, potom nespokojnosti, neistoty a pesimistickými vyhlídkami do budúcnosti.

Z ambulantnej správy z traumatologickej ambulancie zo dňa 30. 10. 2012 súd zistil, že u navrhovateľa pretrvávajú bolesti pri námahe aj v kľude, rotačné pohyby nemožné, krajné polohy bolestivé.

Uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Banskej Bystrici ČVS: ORP-1124/1-OVK-BB-2009 zo dňa 10. 12. 2009 bolo začaté trestné stíhanie a súčasne bol stíhaný odporca ako obvinený z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, lebo na podklade zistených skutočností bol dostatočne zdôvodnený záver, že dňa XX. XX. XXXX I. Č. Q. XX:XX E. I. Q. S. I. L.. I. K., D.. Č. O. XXX M. J. U. S. G. M. N. L. I. N. Z. G. G. - N. L., že pri predchádzaní pred ním idúceho nákladného motorového vozidla, ev. Č. L. XXX U. M. M., D.. Č.: L. XXX M., prešiel do protismeru, kde čelne narazil do osobného motorového vozidla zn. Š. P. U., D.. Č. G. XXX G. vedeného I. U., čím porušil ustanovenie § 15 ods. 5 písm. a), c) zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov a svojím nedbanlivostným konaním spôsobil spolujazdcovi I. U., L. Š. (navrhovateľovi v 1. rade) zlomeninu panvičky s dobou práceneschopnosti nad 42 dní. Rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 2T/52/2010 - 142 zo dňa 17. 08. 2010, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 17. 08. 2010, Okresný súd Banská Bystrica schválil dohodu o vine a treste, na základe ktorej bol odporca uznaný vinným zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 a 2 písm. a) Trestného zákona. Za to bol odporca odsúdený na peňažný trest vo výmere 1 000,00 Eur. V prípade zmarenia peňažného trestu alebo že by sa nemohol vykonať ustanovil súd náhradný trest odňatia slobody vo výmere dvanástich mesiacov. Ďalej súd uložil odporcovi trest zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel akéhokoľvek druhu vo výmere dvadsiatich mesiacov. Uznesením Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 2T/52/2010 - 165 zo dňa 26. 10. 2010, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 16. 11. 2010, súd podmienene upustil od výkonu zvyšku trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu a odporcovi určil skúšobnú dobu v trvaní šiestnástich mesiacov.

Navrhovateľ v 1. rade vo výpovedi uviedol, že celá nehoda na neho mala taký vplyv, že sa stal „kryplom“ a všetky záujmy, či už osobné alebo rodinné, išli mimo. Stále má bolesti a chodí po doktoroch. V decembri má ísť na röntgen, stále berie lieky, obťažuje ho to a necíti sa dobre. Z práce príde domov unavený, musí odychovať, v noci sa budí, má kŕče v nohách. Nohy mu treba masírovať, robí to manželka. Všetky aktivity, ktoré mal, museli ísť bokom. Keď príde z práce, musí odychovať, aby vôbec mohol ísť na druhý deň do práce. Psychológa ani psychiatra nenavštevuje, pretože mu s bolesťou nepomôžu. Aj v zamestnaní mu v súvislosti s tým, že musí odísť, vykrikujú, napr. aj to, že ide na súd. Predtým mal so synom a dcérou športové aktivity. So synom chodil hrať hokej, teraz nemôže nič. Už nepotrebuje zjazdové lyže ani bežky. S vnučkou bol na horách, ale mohol sa akurát pozeráť a stáť pri kočíku. Môže chodiť len na prechádzky, aj to musí odychovať. Nevládze robiť okolo chalupy a rodinného domu, všetko zaňho musí robiť syn alebo zať.

Navrhovateľka v 2. rade uviedla, že v dôsledku nezodpovedného princípu odporcu sa z jej manžela stal hendikepovaný človek, mrzák, ktorý to nezvláda tak ako predtým, či už po psychickej alebo fyzickej stránke. Jej manžel bol predtým priateľský, navštevovali sa s rôznymi známymi, chodili na turistiku, na chalupu, hral na gitare. Potom sa jeho stav zmenil, trápi sa psychicky. Odmieta chodiť do kolektívu a má to vplyv aj na ňu, pretože človek nemôže žiť takým uzavretým spôsobom a zaoberať sa len tými následkami. Manžel jej bol psychickou i fyzickou oporou. Po nehode o toto všetko prišla, teraz je všetko na nej. Musela mu poskytovať určitú psychickú a fyzickú podporu aj spolu so synom. Tiež museli veľa vecí vybavovať v súvislosti s tým, na čo majú a na čo nemajú nárok. Tiež mala veľa roboty v práci, bolo toho na ňu veľa. Musela vybavovať lekárov, zisťovať lieky, ktoré by pomohli manželovi dostať sa nejakým spôsobom z toho aj po psychickej stránke. Tiež bola z toho unavená, nemala čas chodiť po lekároch. Manžela sa snažila presvedčiť, že čo bolo, bolo a teraz bude lepšie, nechcela ho nechať uzavretého, kedy by myslel len na to, ako sa to vlastne stalo. Keď sa stretli so známymi, každý sa ho pýtal, čo sa stalo, a zrejme preto už manžel nechcel chodiť so spoločnosťou. Predtým chodievali pravidelne na turistiku, pracovali okolo chalupy, museli kosiť, nachytať drevo. Teraz už na chatu nechodia, pretože sa nemá o to kto starať. Chatu chceli predať, ale sa im to nepodarilo. Myslela si, že časom sa všetko zlepší, presťahovali sa do iného prostredia, do rodinného domu. Avšak celá robota okolo domu ostala na synovi, pretože ona chodí s manželom po lekároch. Navrhovateľka v 2. rade pracuje ako zástupkyňa riaditeľa na gymnáziu, kde majú množstvo akcií, napr. plesy stužkové. Predtým na tieto akcie s ňou chodieval manžel, teraz chodí bez neho. Navrhovateľka v 2. rade cíti psychickú záťaž, nakoľko všetko je na nej, všetko musí vybavovať. Pomoc u psychoterapeuta nehľadala, pretože na to nemala čas, keďže všetko musela vybavovať sama. Manžel psychiatra nenavštevuje, pretože ona by tam musela ísť s ním. Sám tam ísť nechce.

Navrhovateľ v 4. rade vo výpovedi uviedol, že v dôsledku nehody sa všetko zmenilo. Predtým mali s otcom spoločné športové aktivity, starali sa o chatu a pozemok, následne aj o stavbu domu. Predtým bol jeho otec spoločenský, otvorený všetkým akciám, bol komunikatívny a vedel riešiť veci samostatne. Bol sebaistý, sebavedomý, ale po nehode sa tie psychické veci zmenili tak, že sa z neho stal iný človek, už nie je taký sebavedomý. Je úzkostlivý, bojazlivý, skôr hanblivý. Nie je taký spoločenský, nechodí do spoločnosti, vždy býval stredobodom pozornosti, robil zábavu. Navrhovateľ v 4. rade v ňom videl vzor v tom, ako rieši veci a ako sa mu snažil pomáhať a podporovať ho v jeho aktivitách. Po nehode už v ňom takú podporu nemá a teraz musí podporovať on jeho. Musel byť jeho psychickou aj fyzickou podporou, pretože otec prežíval ťažké depresie a traumy. Navrhovateľ v 4. rade popísal situáciu, že napr. keď sa učí (pretože je študentom vysokej školy) a pripravuje sa, snaží sa sústrediť, ale keď počuje ako otec z obývačky doslova vyplakáva, že ho bolí jedna aj druhá noha, že je taký unavený, že si musí oddýchnuť, aby šiel na druhý deň do práce a aby zabezpečil to, čo rodina potrebuje. Kofkokrát začul, ako doslova otec kričí od bolesti, pretože tie kŕče boli hrozné. Otec je podľa neho silný človek a nikdy nemal problém s ničím, ale videl ho doslova skuvíňať v posteli, ako veľmi ho to bolí, bol to strašný pocit. Navrhovateľ v 4. rade uviedol, že je to zlý pocit, keď vidíte vlastného rodiča ako trpí a nemôže s tým nič urobiť. Navrhovateľa v 4. rade také situácie psychicky vyčerpávajú a sťažuje mu to učenie a sústredenie sa naň. Nikdy nemal v škole problémy, avšak teraz je to náročnejšie, je rozptyľovaný povinnosťami, ktoré ostali na jeho pleciach, starostlivosťou o domácnosť, o chatu. Všetky povinnosti sú delegované na neho, pretože rodičia majú kopec iných starostí a nestíhajú všetko robiť, čiže sa snaží im v tom pomáhať a popri škole a športe vybavuje nielen fyzické, ale aj administratívne veci za nich. Otec s ním chodieval na hokejové alebo hokejbalové zápasy. Teraz ho už nechodí pozorovať alebo podporovať. To je rovnako náročné sústrediť sa na zápas, keď si uvedomí, že otec sa naňho opäť neprišiel pozrieť, lebo by to nevydržal kvôli bolestiam. Dost' ho to obmedzuje a limituje v jeho výkonoch, lebo v podvedomí si stále uvedomuje, ako to otec zle prežíva a ako to na neho zle vplyva. Zároveň ho vyčerpávajú súdne ťahanice, pretože je veľmi náročné vypovedať a znovu si pripomínať všetky udalosti. Navrhovateľ v 4. rade študuje a snaží sa aj pracovať. Rodinný dom stavali dlhšiu dobu, aj za pomoci otca, ale teraz pracuje okolo stavby už len on. Pokiaľ ide o hokejbal, hrá extraligu, a v hokeji hrá druhú ligu. Hokeju sa venuje 17 rokov.

Svedok F.. Z. H. uviedol, že navrhovateľa v 1. rade pozná od detstva a stretávajú sa ako rodiny. Chodievali spolu na dovolenky, turistiku či rekreačne sa venovali športu. Všetko sa zmenilo po nehode. Vtedy sa začali menej stretávať, lebo navrhovateľ v 1. rade sa do seba tak trochu uzavrel. Aj na navrhovateľke v 2. rade si všimol zmeny po nehode, bola nervóznejšia, podráždenejšia. S navrhovateľom v 4. rade sa až tak nestretával, on mal svoje aktivity, hrá hokej. Navrhovateľa sa pred rokom a pol presťahovali do rodinného domu. Svedok im nechodil pomáhať. Rodinný dom staval syn s jeho kamarátmi. Dali si urobiť len hrubú stavbu. Navrhovateľ v 1. rade sa sťažoval svedkovi, že ho to bolí, že nemôže chodiť na turistiku, lyžovanie. Podľa názoru svedka navrhovateľ v 1. rade trpí aj psychickými problémami, pretože predtým bol úplne iný ako teraz.

Právna zástupkyňa navrhovateľov uviedla, že podaný návrh je dôvodný. Konaním odporcu jednoznačne došlo k zásahu do osobností navrhovateľov, predovšetkým do ich zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti. Došlo k zásahu do práva na život a zdravie u všetkých navrhovateľov. U navrhovateľa v 1. rade došlo k negatívnemu zásahu tak, že jeho zdravotný stav, fyzická a psychická stránka boli vážne narušená. Navrhovateľka v 2. rade ako manželka znášala všetky ťažkosti, ktoré so sebou priniesla dopravná nehoda v roku 2009. Od úplného začiatku bola prítomná na všetkých lekárskech úkonoch a operáciách. Navrhovateľka v 1. rade psychicky podporovala. Všetko, vrátane detí, ostalo na jej pleciach. Došlo k zásahu do psychiky a dôstojnosti navrhovateľky v 2. rade v tom smere, že sa v súvislosti so zdravotným stavom navrhovateľa v 2. rade nemohla zúčastňovať na spoločenskom a kultúrnom živote. Navrhovateľka v 2. rade musela upraviť priority a hodnoty tak, aby pomohla navrhovateľovi v 1. rade. Vo vzťahu k navrhovateľovi v 4. rade úraz otca v značnej miere zasiahol jeho život. Medzi nimi bol zdravý rodičovský vzťah založený na osobnej starostlivosti otca o syna v dennodennej koexistencii v jednej domácnosti. Pre syna bol otec prirodzenou autoritou. Úraz a následná hospitalizácia konfrontovali navrhovateľa v 4. rade s krutou realitou, na ktorú nebol pripravený. Videl otca vo vážnom zdravotnom stave, pomáhal mu pri domácej liečbe, bol prítomný v čase, keď sa naplno prejavili znaky depresie. Pre syna bol úplne iný a výrazne negatívny pohľad na zmenenú osobnosť otca. Závažnosť miery, akou bola znížená jeho spoločenská vážnosť, reflektuje aj skutočnosť, že ani na jeho maturitnom večierku ako vrchole spoločenského života na strednej škole sa otec nezúčastnil, ale ležal hospitalizovaný v nemocnici. Navrhovateľ v 4. rade dodnes pociťuje negatívny stav svojho otca a pod vplyvom týchto

udalostí sa mu zmenil život. Zmeny v živote a správaní navrhovateľa v 1. rade potvrdil aj svedok. Z vykonaného dokazovania je preukázaný zásah do práv navrhovateľov v značnej miere. Nehoda zasiahla rodinný život navrhovateľov do takej miery, že sa ich život pred nehodou a po nehode výrazne zmenil. Navrhovatelia predtým žili v harmonickom manželskom zväzku, kde navrhovateľ v 1. rade bol lídrom rodiny, ktorý všetko zabezpečoval. Navrhovateľka v 2. rade bola činná v škole, ktorú reprezentovala a reprezentovala aj rodinu navonok. Navrhovateľ v 4. rade bol úspešný v štúdiu a v športe, ktorému sa venuje viac ako 17 rokov. To boli priority rodiny, ktoré predstavovali ich ľudskú dôstojnosť, česť a spoločenskú vážnosť. Zakladali si na tom, že sú pevná rodina, že otec je hlavou rodiny, ktorý rozhoduje, situácie zvláda a prijíma rozhodnutia. Navrhovatelia majú harmonický vzťah aj po toľkých rokoch manželstva, z ktorého pochádzajú dve dospelé deti. Podľa názoru právnej zástupkyne aj toto je potrebné zdôrazniť a vnímať mieru závažnosti zásahu do práv navrhovateľov, ktorí venovali svoj život rodine, vybudovaniu harmonického prostredia a boli príkladom a vzorom pre svoje deti.

Právny zástupca odporcu uviedol, že odporcovi je ľúto celej udalosti a skutočne túto nehodu pociťuje aj ako vlastnú traumu. Je nepochybné, že nehoda zasiahla do psychiky navrhovateľov natrvalo. Podľa názoru právneho zástupcu je však navrhovateľ v 1. rade postihnutý nehodou a je potrebné, aby práve on našiel v sebe silu. Je však potrebné uvedomiť si, že navrhovateľ v 1. rade nie je účastníkom žiadneho vyšetrojúceho procesu alebo kontroly psychológa či psychiatra. Ak niekto pociťuje psychický, depresívny a depresívny stav prenášaním z poškodenej osoby na seba, tak predovšetkým táto osoba (manželka, syn) a aj samotný poškodený by malo hľadať podporu niekde inde, o to viac ak je tento stav pretrvávajúci. Je to u každého individuálne, ale prečo, ak je tento status taký ťaživý a hendikepujúci celú rodinu, intelektuálne založená rodina nehľadá pomoc a oporu. Je to potom na ťarchu navrhovateľov, že v konaní nepreukázali, že napr. psycholiečbu nemajú absolvovanú a nemajú ju preukázanú. Ani svedok nepovedal žiadne skutočnosti o frustrácii či postihnutí rodiny. Od nehody postavili navrhovatelia rodinný dom a rok a pol ho už užíva. Táto skutočnosť samozrejme nemôže byť pripísaná na ťarchu následkov dopravnej nehody, avšak frustrácia z tejto nehody nemôže byť potom až taká závažná. Právny zástupca nespochybnil skutočnosť, že navrhovateľ v 1. rade svoje problémy znáša predovšetkým sám, avšak každý, kto také niečo prežil, musí nájsť silu v sebe samom prekonať to, pretože nechota nájsť silu na zhojenie následkov dopravnej nehody v sebe samom nespĺňa požiadavku preukázania zásahov do práv osoby v zmysle § 13 Občianskeho zákonníka v značnej miere. Na základe uvedeného navrhol právny zástupca odporcu návrh zamietnuť alebo odškodniť navrhovateľa v 1. rade nemajetkovou ujmom vo výške 3 000,00 Eur.

Podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ľudských právach a základných slobodách (oznámenie Federálneho Ministerstva zahraničných vecí č. 209/1992 Zb.; ďalej len „Dohovor“) každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydli a korešpondencie.

Podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

V posudzovanom prípade boli navrhovateľmi uplatnené nároky:

1. vyplývajúce z ustanovení o ochrane osobnosti na tom základe, že odporca svojím protiprávnym konaním neoprávnené zasiahol do zdravia a telesnej integrity navrhovateľa v 1. rade a spôsobil mu

tak ťažkú ujmu na zdraví s trvalými fyzickými a psychickými poškodeniami. Na základe uvedeného sa navrhovateľ v 1. rade domáhal zaplattenia sumy 33 000,00 Eur.

2. vyplývajúce z osobnostných práv chránených zákonom navrhovateľov v 1. až 4. rade, za čo požadovali nemajetkovú ujmu spolu vo výške 31 100,00 Eur (pre navrhovateľa v 1. rade 16 500,00 Eur, pre navrhovateľa v 2. rade 6 600,00 Eur, pre navrhovateľa v 3. rade 4 000,00 Eur a pre navrhovateľa v 4. rade 4 000,00 Eur). Svoj nárok odôvodnili tým, že odporca svojím konaním zasiahol do ich súkromného a rodinného života.

Ad 1.: Finančné zadosťučinenie vyplývajúce zo sťaženia spoločenského uplatnenia

V tejto časti bol nárok navrhovateľa v 1. rade zamietnutý v celom rozsahu rozsudkom č. k. 7C/74/2012 - 197 zo dňa 10. 12. 2012 (IV. výrok), čo konštatoval aj odvolací súd na strane 4. uznesenia č. k. 14Co/55/2013 - 229 zo dňa 30. 01. 2014. V tejto časti nebolo podané odvolanie, a preto je rozsudok prvostupňového súdu v tejto časti právoplatný.

Ad 2.: Nemajetková ujma

Aj tu je potrebné uviesť, že vo vzťahu k navrhovateľke v 3. rade bol nárok na nemajetkovú ujmu zamietnutý rozsudkom č. k. 7C/74/2012 - 197 zo dňa 10. 12. 2012 (IV. výrok) v celom rozsahu. Tento výrok nebol napadnutý odvolaním, preto súd opätovne prejednal vec v súlade s ustanovením § 226 O. s. p. len vo vzťahu k navrhovateľom v 1., 2. a 4. rade.

V konaní nebolo sporné, že odporca svojím nedbanlivostným konaním (odporca bol uznaný vinným zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 a 2 písm. a) Trestného zákona) spôsobil dňa 18. 11. 2009 dopravnú nehodu, v dôsledku ktorej navrhovateľ v 1. rade utrpel zranenia (ťažkú ujmu na zdraví), ktorých následky pretrvávajú až dodnes. Ide tak o následky fyzické ako aj psychické. Navrhovatelia v 2. a 4. rade pociťujú následky spôsobené dopravnou nehodou v psychickej oblasti. Niet teda pochyb o tom, že došlo k neoprávnenému zásahu do ochrany osobnosti fyzickej osoby, pretože neoprávnenosť zásahu je podmienkou na poskytnutie ochrany fyzickej osobe v zmysle § 13 Občianskeho zákonníka

Preto sa navrhovatelia v 1., 2. a 4. rade domáhali náhrady nemajetkovej ujmy v zmysle § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka z dôvodu, že samotné uznanie odporcu vinného zo spáchania prečinu nie je postačujúce a konaním odporcu bola v značnej miere znížená dôstojnosť, vážnosť a česť navrhovateľov. Požadovali preto náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Vzhľadom na vyššie uvedené súd konštatuje, že v konaní bola spornou skutočnosť, či neoprávneným zásahom odporcu do práv navrhovateľov v 1., 2. a 4. rade došlo k zníženiu ich dôstojnosti a vážnosti v spoločnosti v značnej miere s prihliadnutím na závažnosť vznikutej ujmy.

Možnosť priznania peňažnej náhrady v zmysle § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka predpokladá, aby sa primerané morálne zadosťučinenie ako primárna forma zadosťučinenia zdala v konkrétnom prípade preukázateľne ako nepostačujúca tak, že stráca svoju účinnosť a funkčnosť. Táto nedostatočnosť morálnej satisfakcie musí byť z hľadiska intenzity, trvania, rozsahu a ohlasov nepriaznivých dôsledkov na postavení dotknutej osoby v rodine, v pracovnom či spoločenskom živote vždy zistená, najmä v prípadoch ak neoprávneným zásahom došlo k zníženiu ľudskej dôstojnosti fyzickej osoby či jej vážnosti v spoločnosti v značnej miere. Značnú mieru zásahu do osobnostných práva je potrebné posudzovať objektívne.

Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle § 13 ods. 2 <aspi:// module='ASPI'&link='40/1964 Zb.%252313'&ucin-k-dni='30.12.9999'> Občianskeho zákonníka je vždy, v závislosti na individuálnych okolnostiach daného prípadu, existencia závažnej ujmy. Za závažnú ujmu treba považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky, považuje za ujmu značnú; pritom nie sú rozhodujúce jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda to, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase (v tej istej situácii, prípadne spoločenskom postavení a pod.) vnímala aj každá iná fyzická osoba. (pozri rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené v zbierke rozhodnutí č. 13/2013, sp. zn. 4Cdo 81/2011 zo dňa 01. 03. 2013)

Pokiaľ ide o morálne zadostučinenie, súd má za to, že v prejednávanej príhode možno za také zadostučinenie považovať prístup odporcu k zodpovednosti za svoje konanie ako aj vyjadrenie ľútosti tak v priebehu trestného konania, ako aj v priebehu tohto občianskoprávného konania. Odporca prejavil snahu o dohodu a bol ochotný zaplatiť navrhovateľovi v 1. rade sumu 3 000,00 Eur. Ak teda ide o posúdenie morálnosti konania odporcu, súd je toho názoru, že prístup odporcu je adekvátny, nesnaží sa vyhnúť zodpovednosti, nezľahčuje následky spôsobené dopravnou nehodou a nebagatelizuje ujmu navrhovateľov po fyzickej či psychickej stránke. Každý z účastníkov konania si uvedomuje, že následky nehody sú neodvratiteľné. Je tiež nesporné, že došlo k zmene života navrhovateľov pred a po nehode.

Otázkou ostáva, či sú následky nehody aj nezvratné. To znamená, či sa poškodená strana dokáže so zásahom vyrovnáť a dokáže žiť ďalej životom zmeneným v dôsledku nehody. Je nesporné, že život navrhovateľov po nehode je iný. Predovšetkým je ovplyvnený zdravotným stavom navrhovateľa v 1. rade, fyzickým a aj psychickým. Neznamená to však, že by taký život mal byť menej kvalitný. Kvalitu života nemožno merať podľa toho a vidieť len v tom, aké športy dokáže osoba vykonávať, čo všetko dokáže vlastnými silami postaviť či opraviť alebo na koľkých podujatiach sa zúčastní. Každý človek pribúdajúcim vekom mení svoje hodnoty a priority. Táto zmena nie je ovplyvnená psychikou a skúsenosťami konkrétneho človeka, ale aj jeho fyzickými danosťami, ktorých kvalita sa u väčšiny jedincov znižuje.

Pokiaľ ide o fyzický stav navrhovateľa v 1. rade, súd mal z lekárskeho správ z traumatologickej či ortopedickej ambulancie za preukázané, že hybnosť navrhovateľa v 1. rade je obmedzená, že navrhovateľ v 1. rade podstúpil operáciu a že v dôsledku zranení končatín navrhovateľ v 1. rade trpí bolesťami a kŕčmi. V značnej miere je však život navrhovateľov ovplyvnený psychickým stavom navrhovateľa v 1. rade, ktorý bol aj liečený v psychiatrickej ambulancii v čase rozhodnom pre vypracovanie odborného lekárskeho posudku o sťažení spoločenského uplatnenia a bolestnom (od 18. 11. 2009 do 18. 11. 2010) a vyhľadal aj pomoc psychológa. Je však nesporné, že tak liečbu u psychiatra, ako aj psychoterapie už navrhovateľ v 1. rade nepodstupuje. Uvedené vyplynulo zo zhodných tvrdení navrhovateľa v 1. rade a navrhovateľky v 2. rade. Skutočnosť, že navrhovatelia nemajú čas na vyhľadanie odbornej pomoci, nemožno pripísať na ťarchu odporcu.

Navrhovateľ v 1. rade psychicky veľmi ťažko nesie dôsledky nehody (sám seba nazýva „krypľom“). Má pesimistický postoj k životu (v zamestnaní mu vykrikovali, že chodí po lekároch a na súd), bojí sa, cíti sa byť neistý (obavy zo straty zamestnania), nie je sebavedomý (nechodí do spoločnosti, k lekárom s ním chodí manželka). Takto popísaný stav hodnotila psychiatrička S. H. ako depresiu. Uvedené pocity navrhovateľa v 1. rade sú však subjektívne. Pre priznanie peňažnej satisfakcie je rozhodujúce objektívne hľadisko. Rovnako rozhodujúcim je objektívne hľadisko pocitovania ujmy aj vo vzťahu k navrhovateľom v 2. a 4. rade.

Navrhovateľ v 1. rade tak pred nehodou, ako aj po nej pracuje u toho istého zamestnávateľa. Aj napriek jeho obavám nedošlo k tomu, že by o zamestnanie prišiel. Je však pravdou, že v dôsledku zdravotného stavu bol preradený na inú prácu. Je nesporné, že došlo k poškodeniu zdravia navrhovateľa v 1. rade. O poškodení zdravia rozhodovala Sociálna poisťovňa ako o nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia a bolestnom. Navrhovateľovi v 1. rade bola vyplatená suma vo výške 15 635,00 Eur. V rámci priznaného nároku bol posudzovaný nielen fyzický stav navrhovateľa v 1. rade, ale aj stav psychický, kde boli konštatované vážne duševné poruchy. Právna zástupkyňa navrhovateľa uviedla, že posudkový lekár priznal navrhovateľovi v 1. rade len 650 bodov za vážne duševné poruchy oproti 800 bodom, ktoré priznal lekár v posudku o sťažení spoločenského uplatnenia. Bez odôvodnenia tak posudkový lekár priznal navrhovateľovi v 1. rade o 150 bodov menej, čo zodpovedá sume vo výške 2 233,50 Eur. Podľa názoru súdu nie je možné v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy rozhodovať o tom, že bol navrhovateľovi v 1. rade priznaný nárok na sťaženie spoločenského uplatnenia o 2 233,50 Eur menší. Túto skutočnosť mal navrhovateľ v 1. rade namietat v rámci preskúmania rozhodnutia Sociálnej poisťovne, a teda v rámci správneho konania. Navrhovateľ v 1. rade však nevyužil možnosť odvolať sa voči rozhodnutiu Sociálnej poisťovne a nenamietal postup posudkového lekára, ktorý mu priznal o 150 bodov menší nárok na sťaženie spoločenského uplatnenia a bolestné. Podľa názoru súdu nie je možné takéto opomenutie konania zo strany navrhovateľa v 1. rade tým, že si bude tento rozdiel uplatňovať v občianskoprávnom konaní o náhradu nemajetkovej ujmy. Takýto postup by bol vo vzťahu k odporcovi nespravodlivý, pretože by sa opomenutie konania poškodeného (navrhovateľa v 1. rade) by

zaťažilo toho, kto opomenutie konania nezavinil a ani ho nemohol ovplyvniť. Aj keď odporca neoprávnené zasiahol do práv navrhovateľa v 1. rade, nemožno skutočnosť, že navrhovateľ v 1. rade nevyužil opravné prostriedky, pričítať na ťarchu odporcu.

Súd tiež zastáva názor, že nie je možné, aby sa osoba dotknutá na zdraví pokúšala cestou ochrany osobnosti nahradzovať alebo zvyšovať vlastné nároky na bolestné a na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia, pretože možnosť uplatnenia nárokov špeciálnych vylučuje duplicitné uplatnenie nárokov všeobecných. Pokiaľ ide o ochranu s právom na zdraví súvisiacu s osobnostnými atribútmi (najmä práva na dôstojnosť a práva na súkromie vrátane práva vytvárať a rozvíjať vzťahy s ostatnými ľudskými bytosťami a rozvíjať tak svoju osobnosť), špeciálna právna ochrana týchto všeobecných osobnostných atribútov je rovnako riešená v rámci náhrady škody na zdraví, a to v rámci odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia. Ochrana osobnosti však môže mať miesto iba v tých prípadoch skutkov, nárokov (akokoľvek pomenovaných) či osôb odlišných od skutkov, či nárokov, či osôb spadajúcich do právneho režimu náhrady škody na zdraví, príp. v situáciách, pri ktorých je právna úprava náhrady škody tak paušálna, že ju preto nemožno považovať za vyčerpávajúce riešenie daného problému. (porovnaj rozhodnutie Vrchného soudu v Olomouci sp. zn. 1Co 2/2010 zo dňa 14. 05. 2008)

Rozhodujúcou skutočnosťou pre priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch je neoprávnený zásah do osobnostných práv fyzickej osoby, v dôsledku ktorého bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti. Z vykonaného dokazovania nemal súd za preukázané, že by bola znížená dôstojnosť alebo vážnosť navrhovateľa v 1. rade v spoločnosti. Navrhovateľ v 1. rade sa spoločnosti vyhýba, nechodíeva s manželkou na podujatia, nechodíeva so synom na jeho zápasy, nevenuje sa žiadnym aktivitám. Navrhovateľ v 1. rade duševne trpí svojím zdravotným znevýhodneným. Objektívne však treba podotknúť, že by tomu tak nemuselo byť. Súd nespochybňuje závažnosť ujmy a nie je ani toho názoru, že všetky aktivity pred nehodou by mohol navrhovateľ v 1. rade vykonávať aj po nehode. Navrhovateľ v 1. rade sa vnútorne nevyrovnal s nehodou a odporcu považuje za toho, kto by mal aspoň zmierniť traumu. V skutočnosti však zrejme žiadna peňažná náhrada nedokáže poškodenú osobu „urobiť“ rovnakou ako pred neoprávneným zásahom. Navrhovateľ v 1. rade ani raz v priebehu konania nevzal na zreteľ prístup odporcu k spôsobenej škode. Odporca k nej nepristupuje ľahkovážne a prejavil ochotu v istej miere traumu aspoň trochu zmierniť. Súd konštatuje, že odporca svojím konaním zasiahol do právom chránených záujmov navrhovateľa v 1. rade, a to do jeho telesnej integrity, do jeho zdravia. Nešlo však o zásah v značnej miere tak, ako ho predpokladá ustanovenie § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pretože v jednotlivých oblastiach života (v pracovnom, spoločenskom či kultúrnom) sa tento neoprávnený zásah neprejavil. Prejavil sa v rodinnom živote v tom smere, že psychickým stavom navrhovateľa v 1. rade je zasiahnutá celá rodina. Avšak je potrebné uviesť, že je to v dôsledku toho, že navrhovateľ v 1. rade pristupuje pesimisticky k akejkolvek snahe o jeho zaradenie do života. Aj navrhovateľka v 2. rade vo výpovedi uviedla, že človek sa nemôže uzavrieť sám do seba a trápiť sa dôsledkami nehody. V tomto smere by mal navrhovateľ v 1. rade (aj za pomoci členov rodiny) sám pozitívnejšie pristupovať k svojmu postaveniu v spoločnosti, v rodine či v kruhu známych. Aj svedok uviedol, že navrhovateľ v 1. rade sa uzavrel sám do seba. Zásah do cti a ľudskej dôstojnosti súd nemal za preukázaný. Samotná ujma na zdraví navrhovateľa v 1. rade bola odškodnená v konaní o sťažení spoločenského uplatnenia a bolestnom, ktoré predstavuje špeciálny druh konania vo vzťahu ku konaniu o náhradu nemajetkovej ujmy. Nie je možné, aby navrhovateľ v oboch konaniach odôvodňoval zásah do jeho práv tými istými skutočnosťami, pretože právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa ustanovenia § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka a nároky na náhradu škody na zdraví za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia podľa ustanovenia § 444 Občianskeho zákonníka sú samostatné právne prostriedky ochrany fyzickej osoby, a preto ich nemožno uplatniť na základe totožných skutkových tvrdení. V konaní o náhradu škody sú všeobecné súdy viazané ústavným princípom proporcionality, odškodnenie z titulu náhrady škody na zdraví by malo byť dostatočné, dôstojné a adekvátne. Porušením pravidla proporcionality môže dôjsť k zásahu do ústavne zaručených práv, a to konkrétne do práva na súdnu ochranu.

Navrhovateľka v 2. rade je zástupkyňou riaditeľa na gymnáziu. V súčasnej dobe vykonáva aj činnosti, ktoré predtým podľa jej tvrdenia nevykonávala. Jedná sa najmä o administratívne činnosti spojené s uplatňovaním nárokov vyplývajúcich zo zdravotného stavu navrhovateľa v 1. rade. Pred nehodou bol jej oporou manžel, teraz musí byť oporou ona jemu. Predtým bol jej manžel spoločenský, teraz je uzavretý a trápi sa. Rovnako pred nehodou, ako aj po nej sa zúčastňuje akcií a podujatí organizovaných školou. Pred nehodou ich však absolvovala s manželom, teraz chodíeva na ne sama. Navrhovateľka vo svojej

výpovedi uviedla, že človek nemôže žiť takým uzavretým spôsobom a zaoberať sa len tými následkami. Svojím vyjadrením potvrdila skutočnosť, že navrhovateľ v 1. rade sa psychicky nevie vyrovnáť s nehodou a v dôsledku toho zmenil svoj postoj k životu z aktívneho prístupu na negatívny a pasívny. Súd však nemal za preukázané, že by v dôsledku nehody bolo zasiahnuté do práva navrhovateľky v 2. rade na dôstojnosť a že by v dôsledku nehody bola jej časť v spoločnosti znížená. Navrhovateľka je naďalej činná vo svojich aktivitách, zúčastňuje sa na „živote školy“, kde pracuje. V tomto smere nepreukázala, že by ju prostredie a ľudia, s ktorými prichádza do styku, odsudzovalo či pristupovalo k nej znevažujúco. Pokiaľ ide o zásad do práv v rámci rodiny, súd konštatuje, že nehoda nezasiahla do rodinného života v tak značnej miere, ako to predpokladá ustanovenie § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

Navrhovateľ v 4. rade je študentom vysokej školy, aktívne sa venuje športu už 17 rokov a dosahuje dobré výsledky. V hokejbale hrá v extralige a v hokeji hrá druhú ligu. Pokiaľ ide o študijné výsledky, navrhovateľ v 4. rade výslovne neuviedol, že by sa mu nedarilo. Objektívne sa kvalita jeho života v porovnaní s časom pred nehodou nezmenila. Okolie k nemu nepristupuje znevažujúco, jeho časť, dôstojnosť a povest' nebola negatívne v závažnej miere zasiahnutá. Skutočnosť, že navrhovateľ s ním nebol na stužkovej alebo že s ním nechodieval na každý zápas nie je z objektívneho hľadiska možné považovať za zníženie ľudskej dôstojnosti fyzickej osoby či jej vážnosti v spoločnosti v značnej miere. Rovnako ako pri navrhovateľke v 2. rade, ani u navrhovateľa v 4. rade nebolo do jeho rodinného života zasiahnuté v značnej miere.

Vzhľadom na vyššie uvedené súd konštatuje, že vykonaným dokazovaním nemal za preukázané, že by do ľudskej dôstojnosti a vážnosti navrhovateľov v 1., 2. a 4. rade v spoločnosti bolo zasiahnuté v značnej miere. V konaní nebolo preukázané zníženie ľudskej dôstojnosti a cti dotknutých navrhovateľov. Je nesporné, že dopravná nehoda zasiahla do rodinného života navrhovateľov. Avšak tu súd súhlasí s tvrdením právneho zástupcu odporcu, že navrhovateľ v 1. rade musí predovšetkým v sebe samom nájsť vôľu a snahu aspoň čiastočne vyrovnáť sa traumou a následkami tejto nehody. Nemôže sa uzavrieť sám do seba a vyhýbať sa spoločnosti. Nemusí sa vyhýbať ani aktivitám v rodine, či už chate alebo spoločným posedeniam. Aj keď v dôsledku fyzického hendikepu nemôže vykonávať všetky činnosti v rovnakom rozsahu ako pred nehodou, neznamená to, že ich nemôže vykonávať vôbec. Pokiaľ právna zástupkyňa navrhovateľov uviedla, že prioritami rodiny bola účasť na spoločenských, kultúrnych podujatiach, športových aktivitách či stretávaní sa so známymi, súd uvádza, že ani v týchto oblastiach nebolo zasiahnuté do práv navrhovateľov v značnej miere. Z objektívneho hľadiska nemožno tvrdiť, že by sa navrhovatelia mali v týchto oblastiach obmedzovať alebo že by ich vôbec nemali absolvovať. Navrhovatelia sú naďalej rodinou, navrhovatelia v 1. a 2. rade sú aj naďalej autoritou a vzorom pre svoje deti a aj naďalej žijú v harmonickom manželstve.

Konaním odporcu nebolo do psychiky navrhovateľa v 1. rade zasiahnuté takým spôsobom, že tento stav by bol dôvodom na priznanie nemajetkovej ujmy nad rámec toho, čo už bolo u vážnej duševnej poruchy hodnotené v rámci sťaženia spoločenského uplatnenia. Tvrdený psychický stav navrhovateľa v 1. rade sa síce premietol aj vo vzťahu k navrhovateľke v 2. rade a navrhovateľovi v 4. rade, avšak nie v takej miere, že by to následne ovplyvnilo jeho rodinný a pracovný život a postavenie v spoločnosti ako aj jeho vzťah vo vzťahu k členom vo svojej rodine, teda navrhovateľke v 2. rade a navrhovateľovi v 4. rade, ktorí tento stav pociťovali ako ujmu im vlastnú. Samotná právna zástupkyňa uviedla, že rodinný život navrhovateľov je usporiadaný a harmonický. Keďže v konaní nebol preukázaný zásah do osobnostných práv navrhovateľov v 1., 2. a 4. rade v značnej miere a primárne je morálnym zadosťučinením prístup odporcu k zodpovednosti za vzniknutú škodu aj s prihliadnutím na skutočnosť, že navrhovateľovi v 1. rade bol priznaný nárok na náhradu sťaženia spoločenského uplatnenia a bolestné vo výške 15 635,00 Eur, a navrhovatelia neuviedli v konaní iné okolnosti, ktoré boli posudzované v konaní o sťažení spoločenského uplatnenia a bolestnom, súd návrh v celom rozsahu zamietol.

O trovách konania súd rozhodne v zmysle ustanovenia § 151 ods. 3 O. s. p., prvá časť vety po bodkočiarku, podľa ktorej v zložitých prípadoch, najmä z dôvodu väčšieho počtu účastníkov konania alebo väčšieho počtu nárokov uplatňovaných v konaní súd môže rozhodnúť, že o trovách konania rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

**Poučenie:**

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne vo vyhotovení trojmo na tunajší súd.

V odvolaní musí byť uvedené, kto ho robí, ktorému súdu je určené, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, ktorej veci sa týka, v akom rozsahu ho napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup okresného súdu považuje za nesprávny, čoho sa odvolateľ domáha (ako má odvolací súd rozhodnúť), uviesť dátum a podpis.

Odvolanie treba predložiť v troch rovnopisoch, inak súd zhotoví kópie na trovy odvolateľa.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O. s. p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy,
- d) súd prvého stupňa dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam na základe vykonaných dôkazov,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a - sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu, v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej, odvolateľ nebol poučený podľa § 120 ods. 4 O. s. p., odvolateľ bez svojej viny nemohol predložiť alebo označiť dôkazy do rozhodnutia súdu prvého stupňa),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.